

Stanowisko PSEW w sprawie usprawnienia procesów inwestycyjnych w energetyce wiatrowej

Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej (PSEW) przedstawia postulaty dotyczące usunięcia barier w przygotowaniu i realizacji lądowych oraz morskich farm wiatrowych. Wnosimy o ujednolicenie praktyki organów administracji, usprawnienie procedur środowiskowych i planistycznych oraz dostosowanie zasad realizacji inwestycji do ich specyfiki technicznej.

LĄDOWA ENERGETYKA WIATROWA

Ujednolicenie i skrócenie procedur środowiskowych

PSEW postuluje jednoznaczne określenie sposobu pomiaru odległości pomiędzy elektrowniami wiatrowymi a zabudową na etapie wydawania decyzji środowiskowej. Zasady te powinny uwzględniać zasięg wirnika wraz z łopatami i eliminować wątpliwości interpretacyjne występujące w praktyce regionalnych dyrekcji ochrony środowiska. Brak doprecyzowania tego etapu powoduje rozbieżności, mimo określenia zasad pomiaru na etapie planistycznym i budowlanym.

Wnosimy również o wprowadzenie obowiązku wydawania przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska interpretacji w przypadkach zgłoszenia rozbieżności pomiędzy regionalnymi dyrektorami ochrony środowiska. Interpretacje powinny być przekazywane wszystkim regionalnym dyrekcjom i stosowane przy prowadzeniu postępowań, tak aby te same zagadnienia były rozstrzygane w sposób jednolity.

Usprawnienie procedur planistycznych

PSEW postuluje kompleksowe uregulowanie lokalizacji elektrowni wiatrowych z wykorzystaniem zintegrowanego planu inwestycyjnego (ZPI). Konieczne jest ujednolicenie stosowanych definicji, określenie obowiązkowego zakresu planów dla inwestycji wiatrowych oraz doprecyzowanie obowiązków gmin pobliskich. Procedura ZPI powinna uwzględniać wymagania właściwe dla inwestycji wiatrowych, przy jednoczesnym wyłączeniu obowiązku realizacji inwestycji uzupełniającej w przypadku ZPI sporządzanych przez gminy pobliskie.

Należy także jednoznacznie uregulować dopuszczalność sytuowania elektrowni wiatrowych w taki sposób, aby omiot łopat obejmował teren oznaczony w miejscowym planie jako grunt rolny. Rozwiązanie powinno zapewnić jednolitą praktykę organów ochrony środowiska.

Wnosimy o usunięcie bariery w uzyskiwaniu pozwoleń na budowę dla projektów przygotowanych na podstawie wcześniej uchwalonych planów miejscowych. Wymóg przedłożenia wypisów i wyrysów obejmujących obszar do 700 m od elektrowni, podczas gdy wiele planów sporządzono dla mniejszego obszaru, blokuje realizację zaawansowanych inwestycji, posiadających warunki przyłączenia i decyzje środowiskowe. Obowiązek przedłożenia tych dokumentów powinien dotyczyć planów miejscowych, o ile zostały one sporządzone dla danego obszaru. Pozwoli to ograniczyć nieuzasadnione opóźnienia i ryzyko utraty ważności umów przyłączeniowych.

POLSKIE STOWARZYSZENIE ENERGETYKI WIATROWEJ

PSEW postuluje ponadto wypracowanie jednolitych wytycznych dla organów administracji, w szczególności dotyczących audytów krajobrazowych i uzgadniania inwestycji przez organy ochrony zabytków. Celem jest ograniczenie nieproporcjonalnych lub niewystarczająco uzasadnionych ograniczeń lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Proporcjonalne uwzględnianie infrastruktury towarzyszącej

PSEW wnosi o doprecyzowanie zasad ujmowania infrastruktury towarzyszącej farmom wiatrowym w postępowaniach środowiskowych. Standardowa infrastruktura, w szczególności podziemne kable, nie powinna być traktowana jako samodzielne przedsięwzięcie ani rozszerzać zakresu oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli nie powoduje znaczących oddziaływań środowiskowych. Warunki decyzji dotyczące tej infrastruktury należy ograniczyć do niezbędnego zakresu. Konieczne jest także wyeliminowanie praktyki rozszerzania obszaru oddziaływania i kręgu stron postępowania wyłącznie ze względu na przebieg infrastruktury kablowej.

Stosowanie przesłanki nadrzędnego interesu publicznego

PSEW postuluje zapewnienie faktycznego i jednolitego stosowania przesłanki nadrzędnego interesu publicznego w postępowaniach dotyczących inwestycji OZE. Potrzebne są wytyczne interpretacyjne dla organów administracji oraz obowiązek każdorazowego odniesienia się do tej przesłanki w decyzjach dotyczących inwestycji objętych takim statusem. Organ powinien uzasadniać sposób jej zastosowania albo odstąpienie od jej zastosowania. Samo ustanowienie tej zasady nie przynosi oczekiwanego usprawnienia procesu inwestycyjnego, jeżeli nie jest ona wykorzystywana w praktyce.

Przewidywalne uzgadnianie inwestycji z organami wojskowymi

PSEW wnosi o dopuszczenie lokalizacji elektrowni wiatrowych w tymczasowych strefach TSA i TRA po indywidualnej ocenie wpływu inwestycji na potrzeby obronności i bezpieczeństwo operacji lotniczych. Czasowy charakter tych stref oraz możliwość zmiany zasad ich funkcjonowania przemawiają za oceną konkretnych projektów. W przypadku kolizji należy w pierwszej kolejności rozpatrywać środki kompensacyjne lub rozwiązania techniczne, organizacyjne i operacyjne minimalizujące wpływ inwestycji. Odmowa uzgodnienia powinna być rozwiązaniem ostatecznym, gdy kolizji nie można usunąć.

Konieczne jest również zwiększenie przewidywalności i stabilności opiniowania inwestycji przez organy wojskowe. Stanowiska wydane na wcześniejszych etapach powinny zapewniać inwestorom możliwość planowania kolejnych działań i nakładów. Obecna wieloetapowa praktyka nie gwarantuje utrzymania wcześniejszych rozstrzygnięć, mimo poniesienia znaczących kosztów przygotowania projektu.

Weryfikacja kryteriów wyznaczania obszarów przyspieszonego rozwoju OZE

PSEW postuluje ponowną i okresową weryfikację map wrażliwości przyrodniczej opracowanych przez regionalne dyrekcje ochrony środowiska oraz metodologii ich sporządzania. Przyjęte podejście eliminuje zdecydowaną większość terenów potencjalnie nadających się pod energetykę wiatrową, co stwarza ryzyko niewyznaczenia obszarów umożliwiających realizację takich inwestycji w uproszczonych procedurach. Obszary Przyspieszonego Rozwoju OZE powinny zapewniać rzeczywistą możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska.

MORSKA ENERGETYKA WIATROWA

Wyznaczenie nowych obszarów dla morskich farm wiatrowych

PSEW wnosi o zmianę planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich oraz dokumentów strategicznych w celu uruchomienia kolejnych obszarów dla morskich farm wiatrowych w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej. Nowe obszary powinny zostać wyznaczone po przeprowadzeniu ocen środowiskowych, żeglugowych, obronnych i sieciowych. Raport PSEW „Potencjał Morskiej Energetyki Wiatrowej w Polsce” wskazuje 20 nowych obszarów o łącznej powierzchni 2 171,5 km² i potencjale 17,7 GW, a łączny potencjał polskiej części Bałtyku szacuje na 33 GW.

Wyznaczenie nowych obszarów należy powiązać z harmonogramem przyznawania pozwoleń, dodatkowymi wolumenami i terminami aukcji oraz rozbudową sieci. Jest to potrzebne dla utrzymania ciągłości realizacji projektów także po 2040 r., zapewnienia konkurencji w kolejnych aukcjach i obniżania cen. Stabilny portfel przyszłych zamówień umożliwi przemysłowi podejmowanie strategicznych decyzji inwestycyjnych i wesprze rozwój polskiego łańcucha dostaw.

Pilne określenie kryteriów pozacenowych przed aukcją w 2027 roku

PSEW postuluje jak najszybsze przyjęcie i opublikowanie zasad stosowania kryteriów pozacenowych z odpowiednim wyprzedzeniem przed aukcją offshore w 2027 r. Inwestorzy potrzebują czasu na przygotowanie łańcuchów dostaw, umów, finansowania i dokumentacji. Kryteria oraz sposób ich dokumentowania powinny być przejrzyste, mierzalne, proporcjonalne, dostosowane do technologii i wdrażane etapowo, po konsultacji z branżą.

W pierwszym etapie kryteria powinny być stosowane w minimalnym wymaganym zakresie, obejmującym co najmniej 30% rocznego wolumenu aukcyjnego, przede wszystkim na etapie prekwalifikacji. Powinny uwzględniać odpowiedzialne prowadzenie działalności, cyberbezpieczeństwo i bezpieczeństwo danych, zdolność do terminowej realizacji projektu, odporność oraz co najmniej jedno podkryterium zrównoważonego rozwoju. Należy odpowiednio wcześniej określić wymagane dowody, metodykę weryfikacji, zasady sankcji i rozwiązania przejściowe.

Dostosowanie zasad realizacji morskich farm wiatrowych do ich specyfiki technicznej

PSEW wnosi o przyjęcie pakietu punktowych zmian usuwających luki i niespójności ujawnione podczas budowy i przygotowania eksploatacji morskich farm wiatrowych. Terminy testów urządzeń kompensujących powinny być powiązane z podaniem napięcia na ostatnią turbinę. Zasady czasu pracy personelu offshore należy dostosować do rodzaju wykonywanej pracy, a także umożliwić uzyskiwanie odrębnych koncesji dla poszczególnych etapów jednej farmy.

Konieczne jest uproszczenie przenoszenia pozwoleń na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w ramach grupy kapitałowej oraz proporcjonalne naliczanie opłat za ich przedłużenie. Należy rozszerzyć przesłanki zmiany terminów realizacji inwestycji i dostosować skutki opóźnień do ich charakteru. Postulujemy również dostosowanie zakresu dokumentacji budowlanej do specyfiki inwestycji offshore oraz wydłużenie terminu rozpoczęcia budowy do pięciu lat.

Termin pierwszego wprowadzenia energii do sieci w ramach zobowiązania aukcyjnego powinien uwzględniać realia realizacji morskich farm wiatrowych. PSEW postuluje jego wydłużenie z siedmiu do dziesięciu lat albo zastosowanie stopniowanego mechanizmu utraty zabezpieczenia.

PSEW postuluje skoordynowane planowanie przestrzenne i sieciowe dla obecnych oraz przyszłych obszarów morskich farm wiatrowych. Planowanie powinno obejmować rezerwację wspólnych korytarzy kablowych i miejsc wyjścia na ląd, a plan rozwoju sieci przesyłowej powinien określać docelową architekturę przyłączy. Indywidualne planowanie infrastruktury przez poszczególnych inwestorów nie zapewnia kompleksowej koordynacji tych działań.

Należy dopuścić model, w którym PSE jako operator systemu przesyłowego planuje, a w uzasadnionych przypadkach również buduje i eksploatuje wspólną infrastrukturę wyprowadzenia mocy do punktów zbiorczych lub na ląd. Rozwiązanie powinno określać zasady finansowania i rozliczeń, przyłączania projektów, dostępu stron trzecich, koordynacji harmonogramów oraz odpowiedzialności za opóźnienia.

Dyskusja nad sposobem przydzielania kontraktów CfD po 2027 roku

PSEW postuluje rozpoczęcie formalnej dyskusji, z udziałem wszystkich zainteresowanych uczestników rynku, nad sposobem przyznawania wsparcia dla kolejnych projektów morskich farm wiatrowych po 2027 r. Ograniczona liczba projektów i potencjalnych uczestników może uniemożliwić spełnienie warunku wymaganej liczby ofert, a tym samym skuteczne przeprowadzenie aukcji. Stwarza to ryzyko opóźnienia lub niezrealizowania inwestycji mimo ich gotowości.

Analiza powinna objąć utrzymanie aukcji, zmianę warunków ich skuteczności oraz możliwość przydzielania kontraktów różnicowych (CfD) w innym trybie. Jeżeli potwierdzi się ryzyko nieskuteczności aukcji, należy rozważyć przyznawanie wsparcia w drodze decyzji administracyjnej, z zachowaniem przejrzystości, kontroli kosztów i zgodności z zasadami pomocy publicznej. Doświadczenia pierwszej fazy rozwoju offshore wskazują, że taki mechanizm może umożliwiać sprawną i efektywną kosztowo realizację projektów.